

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83

E-mail: themis@minjust.gov.ua

<http://www.minjust.gov.ua>

Код ЄДРПОУ 00015622

Булах М.

[foi+reques-35979-](mailto:foi+reques-35979-d73b708d@dostup.pravda.com.ua)

d73b708d@dostup.pravda.com.ua

№ _____

На № _____

Щодо надання публічної інформації

У Міністерстві юстиції України розглянуто Ваш запит на отримання публічної інформації (zareestrovаний у Мін'юсті 23 червня 2018 року за № ПІ-Б-709) щодо надання роз'яснення з питань стосовно «права власників кафе/ресторанів будувати будь-які споруди біля своїх закладів, захаращування вигляду населених пунктів подібними тимчасовими спорудами, порядку здійснення контролю у сфері містобудування», та повідомляється таке.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічною інформацією є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Ваш запит у розумінні цього Закону не є інформаційним запитом, а за своїм змістом потребує роз'яснення.

При цьому Мін'юст як центральний орган виконавчої влади, який діє відповідно до Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, надає роз'яснення з питань, пов'язаних із діяльністю Мін'юсту, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, а також стосовно актів, які ним видаються, та не забезпечує формування державної політики у сфері містобудівної діяльності та не наділене повноваженнями визначати правомірність будь-яких дій та рішень державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та їх посадових осіб у цій сфері відносин.

Водночас у контексті порушеного питання інформуємо про нормативно-правове регулювання відносин у цій сфері.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлює, що тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності – одноповерхова споруда,

УВ Міністерство юстиції України

25935/ПІ-Б-709/8.1.5 від

27.06.2018

арк.1

15:34:27

427572

що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

Розміщення малих архітектурних форм здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

Розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування (яким є Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України) (частини перша, третя, четверта статті 28).

У свою чергу Закон України «Про благоустрій населених пунктів» (далі – Закон) визначає правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою населених пунктів і спрямований на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.

Так, відповідно до статті 13 Закону до об'єктів благоустрою населених пунктів належать території загального користування, зокрема: вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки, інші території загального користування. До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

Згідно зі статтею 14 Закону об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, інших вимог, передбачених законодавством.

При цьому *на об'єктах благоустрою забороняється*, зокрема, *самовільно встановлювати об'єкти зовнішньої реклами, торговельні лотки, павільйони, кіоски тощо* (пункт 5 частини першої статті 16 Закону).

У свою чергу мала архітектурна форма – це елемент декоративного чи іншого оснащення об'єкта благоустрою. Розміщення малих архітектурних форм здійснюється відповідно до цього Закону *за рішенням власника об'єкта благоустрою* з дотриманням вимог законодавства, державних стандартів, норм і правил (частина друга статті 21 Закону).

Повноваження сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів визначені в частині першій статті 10 Закону, а саме до них належать: затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів, *затвердження правил благоустрою територій населених пунктів*, створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб), визначення на конкурсних засадах підприємств, установ та організацій (балансоутримувачів), відповідальних за утримання об'єктів благоустрою.

Водночас правила благоустрою території населеного пункту (далі – Правила) – це нормативно-правовий акт, яким встановлюються вимоги щодо благоустрою території населеного пункту.

Правила розробляються на підставі Типових правил благоустрою території населеного пункту для всіх сіл, селищ, міст і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.

Типові правила розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

У разі якщо відповідною сільською, селищною, міською радою не прийнято рішення про затвердження Правил, застосовуються Типові правила.

Орган місцевого самоврядування забезпечує вільний доступ населення до затверджених Правил.

Правила включають:

порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою;

вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій;

вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою - територіях загального користування;

вимоги до утримання будівель і споруд інженерного захисту території;

вимоги до санітарного очищення території;

розміри меж прилеглої до підприємств, установ та організацій території у числовому значенні;

порядок розміщення малих архітектурних форм;

порядок здійснення самоврядного контролю у сфері благоустрою населених пунктів;

інші вимоги, передбачені цим та іншими законами (частини перша, друга статті 34 Закону).

Разом з тим на виконання частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22 листопада 2011 року за № 1330/20068, затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, відповідно до пунктів 2.1, 2.4, 2.30 якого підставою для встановлення тимчасової споруди є паспорт прив'язки тимчасової споруди.

Відповідність намірів щодо місця розташування тимчасової споруди комплексній схемі розміщення тимчасових споруд (у разі її наявності), будівельним нормам визначає відповідний орган з питань містобудування та архітектури, який утворено у складі виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації, протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви.

У разі закінчення строку дії, анулювання паспорта прив'язки, самовільного встановлення тимчасової споруди така тимчасова споруда підлягає демонтажу.

Водночас слід зазначити, що згідно зі статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб

місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Відповідно до пунктів 42, 44 частини першої статті 26 цього Закону виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання затвердження в установленому порядку місцевих містобудівних програм, генеральних планів забудови відповідних населених пунктів, іншої містобудівної документації, встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність.

Так, згідно з підпунктом 8 пункту «а» частини першої статті 30, підпунктами 6, 9 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі, підготовка і подання на затвердження ради відповідних місцевих містобудівних програм, генеральних планів забудови населених пунктів, іншої містобудівної документації, надання відповідно до закону містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок.

Відповідно до частин першої, другої статті 71 вказаного Закону територіальні громади, органи та посадові особи місцевого самоврядування самостійно реалізують надані їм повноваження.

Органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом.

У свою чергу відповідно до статті 99 Земельного кодексу України власники або землекористувачі земельних ділянок чи інші заінтересовані особи можуть вимагати встановлення, зокрема, такого виду земельного сервітуту як право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).

Відповідно до частини першої статті 98 Земельного кодексу України право земельного сервітуту – це право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

Натомість право оренди земельної ділянки – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.

Земельні ділянки можуть передаватися в оренду громадянам та юридичним особам України, іноземцям і особам без громадянства, іноземним юридичним особам, міжнародним об'єднанням і організаціям, а також іноземним державам

Не підлягають передачі в оренду земельні ділянки, штучно створені у межах прибережної захисної смуги чи смуги відведення, на землях лісогосподарського призначення та природно-заповідного фонду, розташованих у прибережній захисній смузі водних об'єктів, крім випадків, передбачених законом (частини перша-третья статті 93 Земельного кодексу України).

Крім того, інформуємо, що додержання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами земельного законодавства є одним із основних завдань державного контролю за використанням та охороною земель, здійснення якого покладено на центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі (стаття 2, частина перша статті 5 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель»).

Центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику, зокрема, у сфері державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, є Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру.

Держгеокадастр відповідно до покладених на нього завдань організовує та здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням земельного законодавства, використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності, у тому числі за дотриманням органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами вимог земельного законодавства та встановленого порядку набуття і реалізації права на землю, узагальнює практику застосування законодавства у відповідних сферах, надає роз'яснення з питань, що належать до його компетенції (пункт 1, підпункти 1, 25¹, 53 пункту 4 Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 15).

Крім того, слід звернути увагу, що згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про архітектурну діяльність» встановлено, що для забезпечення під час забудови територій, розміщення і будівництва об'єктів архітектури додержання суб'єктами архітектурної діяльності затвердженої містобудівної та іншої проектно-документації, вимог вихідних даних, а також з метою захисту державою прав споживачів будівельної продукції здійснюється в установленому законодавством порядку *державний архітектурно-будівельний контроль* та нагляд.

Відповідно до частини першої статті 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» державний архітектурно-будівельний контроль – це сукупність заходів, спрямованих на дотримання *замовниками, проектувальниками, підрядниками та експертними організаціями* вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил під час виконання підготовчих та будівельних робіт.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється на об'єктах будівництва у порядку проведення планових та позапланових перевірок за територіальним принципом.

Плановою перевіркою вважається перевірка, що передбачена планом роботи органу державного архітектурно-будівельного контролю, який затверджується керівником такого органу.

Позаплановою перевіркою вважається перевірка, що не передбачена планом роботи органу державного архітектурно-будівельного контролю.

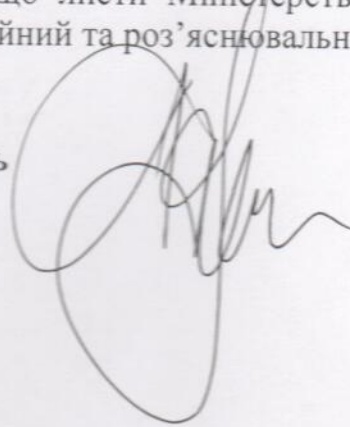
Підставами для проведення позапланової перевірки, зокрема, є звернення фізичних чи юридичних осіб про порушення суб'єктом містобудування вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності.

Разом з тим слід зазначити, що органами державного архітектурно-будівельного контролю є: структурні підрозділи з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад. Органом державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (частина третя статті 6 Закону).

У свою чергу, беручи до уваги, що Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, а також забезпечує формування державної політики у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду та відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, інформує та надає роз'яснення щодо здійснення державної політики у відповідних сферах (Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 року № 197), пропонуємо Вам стосовно надання додаткових роз'яснень з порушених у зверненні питань звертатися до того органу влади, який формує політику у відповідній сфері відносин, а саме до Мінрегіону.

Водночас інформуємо, що листи Міністерства юстиції не встановлюють норм права, а мають інформаційний та роз'яснювальний характер.

**Заступник Міністра з питань
виконавчої служби**

Світлана ГЛУЩЕНКО

Руденко 271 15 11

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.